

Piet van der Hem.

De eerstvolgende tentoonstelling, die door de Maatschappij tot bevordering van Schilder- en Teekenkunst in het Princessehof (van 11 tot en met 26 Januari 1936) zal worden gehouden, zal ons ten derde male brengen werk van een Fries, van een oud-stadgenoot. Eerst het sympathieke werk van Dirk de Vries Lam, toen het evenwichtige werk van Douwe Komter, nu pittige kunst van Piet van der Hem.

Op het eerste gezicht schijnt het een bloot loeval, dat aldus drie maal achtereen — met een afwisseling van het werk van de bekende groep jongeren uit de kunstzaal van Lier en het buitengewoon goede werk van den autodidact Rezelman — goede kunst van oud-stadgenooten wordt geëxposeerd. Een toeval van het in het zelfde tentoonstellingsseizoen, weer opnieuw aanknopen van oude banden.

Of zou het misschien wel alleen toeval zijn, dat juist in dit jaar deze drie schilders zoo kort na elkaar in Leeuwarden exposeeren?

Mij dunkt ja en nee of liever in de eerste plaats nee, want heel veel wat bij oppervlakkige beschouwing aan bloot toeval wordt of kan worden toegeschreven, blijkt dikwils een zelfde oorzaak te hebben, die ons op een gegeven oogenblik langs geheel verschillende wegen tot een gelijkoortig resultaat leidt.

Toen ik aan deze drie schilders vroeg mij iets van hun geschiedenis en van hun vroegere opleiding te vertellen, gaven alle drie mij in een bepaald opzicht een zelfde antwoord, gaven alle drie een gelijke vóór-opleiding tot hun latere roeping aan.

Alle drie schreven mij dat zij na de lagere school te hebben doorlopen, naar de Leeuwarder Rijk Hogere Burgerschool waren gegaan, waar zij onderwijs kregen van den bekenden teekenaar den heer Bubberman en alle drie prezen zij om strjé diens opleiding en den beslissenden invloed, dien de heer Bubberman had gehad bij het volgen van hunne roeping. De heer Bubberman gaf zijn jongens niet alleen uitstekend teekenonderwijs, doch wist blijkbaar zijn leerlingen behulpzaam te zijn in het volgen van hun roeping en den juistten weg aan te geven, dien zij ter bereiking van hun doel moesten volgen. Hij stuurde zijn jongens vooral naar de Rijksschool voor Kunstnijverheid en naar de Rijksschool van Beeldende Kunsten te Amsterdam, waar zij leeren vonden als professor Allebé en later professor Derkinderen.

't Is dus ook zeker geen toeval, dat in het laatst van de vorige en het begin van deze eeuw meerdere jongelui hunne roeping als kunstenaar wisten te vinden in onze stad, waar het zien van en het bezieling ontleenen aan goede kunst zoo veel moeilijker is dan in de grootere steden in het centrum van ons land.

In 1928 hadden wij nog eens het voorrecht den heer Bubberman, die zich te Ginneken had vestigd,

in ons midden te zien. Hij was toen overgekomen om het 50-jarig jubileum van de Harmonie — waarvan hij vele jaren mede-directieelid was geweest — te helpen vieren en alle oude bekenden, die hem bij die gelegenheid ontmoetten waren getroffen door den opgewekten levenslust, die hem op hoogen leeftijd nog vervulde.

De drie tentoonstellingen, bovenbedoeld, van oud-leerlingen der Rijk Hogere Burgerschool te Leeuwarden in dit seizoen in het Princessehof gehouden en te houden, zijn, als wij tot de oorzaak terug gaan, zeker mede te danken aan de verdienstelijke leiding, die de heer Bubberman hun op jongdren leeftijd had gegeven.

Piet van der Hem werd den 9den September 1895 te Wirdum geboren. Zijne ouders behoorden tot een vrij uitgebreide, gezeten boeren-familie, die zeker haar naam had ontleend aan het uit enkele boerenplaatsten bestaande gehuchtje de Hem, gelezen aan het binnenpad loopende van den Wargasterdijk even voorbij de brug de Klamp naar het dorp Wirdum.

Als 10-jarige jongen ging hij naar Hulsum en volgde te Leeuwarden eerst de school van den heer Boersma en daarna de Rijk Hogere Burgerschool.

Hij schreef mij „Ik zal er den heer Bubberman mijn leven lang dankbaar voor blijven hoe hij mij toen gestond heeft mijne roeping te volgen“.

Na de Rijksschool voor Kunstnijverheid en de Rijksschool van Beeldende Kunsten te hebben afgevolgen, werd van der Hem, zooals hij zelf schreef, vrijgelaten om zijn verdere ontwikkeling zelf te zoeken.

In 1907 ging hij naar Parijs, in 1910 naar Roma, in 1912 naar Petersburg en Moskou. Vervolgens bezocht hij Spanje, Noorwegen, Egypte, Palestina om maar eenige landen van de vele te noemen, die hij bezocht.

Als portretist maakte hij in den Haag portretten van de Koninklijke familie en van vele vooraanstaande personen.

Hiernaast leidde hij zich toe op het maken van teekeningen op het gebied der politieke satire, eerst voor de Groene Amsterdammer, later voor de Haagse Post en tegenwoordig voor verschillende provinciale dag- en weekbladen.

Het werk, dat op de tentoonstelling te Leeuwarden zal te zien zijn, omvat de origineelen der politieke prenten, die hij in de laatste 10 jaar wekelijks voor dit doel maakte — afgewisseld met enkele portretcharges in kleur. „Alleen om de monstrositeit der zwart en wit teekeningen te verbreken“, zooals hij zelf schrijft.

Op vroegere tentoonstellingen, die hij te Leeuwarden heeft gehouden, hebben wij werk van hem uit zijn jeugdperiode, uit zijn Parijsche, zijn Russische, zijn Spaansche en zijn Volendamsche periode gezien.

Ik ben overtuigd, dat velen van de gelezenheid, die hun thans in het Princessehof te Leeuwarden wordt geboden om ook de origineelen van hem op het gebied der politieke satire te zien, willen gebruik maken

NANNE OTTEMA.

Piet van der Hem bezig aan een portretschildering.

Piet van der Hem.

De eerstvolgende tentoonstelling, die door de Maatschappij tot bevordering van Schilder- en Teekenkunst in het Princessehof (van 11 tot en met 26 Januari 1936) zal worden gehouden, zal ons ten derden male brengen werk van een Fries, van een oud-stadgenoot. Eerst het sympathieke werk van Dirk de Vries Lam, toen het evenwichtige werk van Douwe Komter, nu pittige kunst van Piet van der Hem.

Op het eerste gezicht schijnt het een bloot toeval, dat aldus drie maal achtereen – met een afwisseling van het werk van de bekende groep jongeren uit de kunstzaal van Lier en het buitengewoon mooie werk van den autodidact Rezelman – goede kunst van oud-stadgenooten wordt geëxposeerd. Een toeval van het in hetzelfde tentoonstellingsseizoen, weer opnieuw aanknoopen van oude banden.

Of zou het misschien wel alleen toeval zijn, dat juist in dit jaar deze drie schilders zoo kort na elkaar in Leeuwarden exposeeren?

Mij dunkt ja en neen of liever in de eerste plaats neen, want heel veel wat bij oppervlakkige beschouwing aan bloot toeval wordt of kan worden toegeschreven, blijkt dikwijls een zelfde oorzaak te hebben, die ons op een gegeven oogenblik langs geheel verschillende wegen tot een gelijksoortig resultaat leidt.

Toen ik aan deze drie schilders vroeg mij iets van hun geschiedenis en van hun vroegere opleiding te vertellen, gaven alle drie mij in een bepaald opzicht een zelfde antwoord, gaven alle drie een gelijke vóór-opleiding tot hun latere roeping aan.

Alle drie schreven mij dat zij na de lagere school te hebben doorlopen, naar de Leeuwarder Rijks Hoogere Burgerschool waren gegaan, waar zij onderwijs kregen van den bekenden teekenleeraar den heer Bubberman en alle drie prezen zij om strijd diens opleiding en den beslissenden invloed, dien de heer Bubberman had gehad bij het volgen van hunne roeping. De heer Bubberman gaf zijn jongens niet alleen uitstekend teekenonderwijs, doch wist blijkbaar zijn leerlingen behulpzaam te zijn in het volgen van hun roeping en den juisten weg aan te geven, dien zij ter bereiking van hun doel moesten volgen.

Hij stuurde zijn jongens vooral naar de Rijksschool voor Kunstnijverheid en naar de Rijksacademie van Beeldende Kunsten te Amsterdam, waar zij leeraren vonden als professor Allebé en later professor Derkinderen.

't Is dus ook zeker geen toeval, dat in het laatst van de vorige en het begin van deze eeuw meerdere jongelui hunne roeping als kunstenaar wisten te vinden in onze stad, waar het zien van en het bezielen ontleenen aan goede kunst zoo veel moeilijker is dan in de grootere steden in het centrum van ons land.

In 1928 hadden wij nog eens het voorrecht den heer Bubberman, die zich te Ginneken had gevestigd, in ons midden te zien. Hij was toen overgekomen om het 50-jarig jubileum van de Harmonie – waarvan hij vele jaren mede-directielid was geweest – te helpen vieren en alle oude bekenden, die hem bij die gelegenheid ontmoetten waren getroffen door den opgewekten levenslust, die hem op hoogen leeftijd nog vervulde.

De drie tentoonstellingen, bovenbedoeld, van oud-leerlingen der Rijks Hoogere Burgerschool te Leeuwarden in dit seizoen in het Princessehof gehouden en te houden, zijn, als wij tot de oorzaak

terug gaan, zeker mede te danken aan de verdienstelijke leiding, die de heer Bubberman hun op jeugdigen leeftijd had gegeven.

Piet van der Hem word den 9den September 1885 te Wirdum geboren. Zijne ouders behoorden tot een vrij uitgebreide, gezeten boeren-familie, die zeker haar naam had ontleend aan het uit enkele boerenplaatsen bestaande gehuchtje de Hem, gelegen aan het binnenpad loopende van den Wargasterdijk even voorbij de brug de Klamp naar het dorp Wirdum.

Als 10-jarige jongen ging hij naar Huizum en volgde te Leeuwarden eerst de school van den heer Boersma en daarna de Rijks Hoogere Burgerschool.

Hij schreef mij „ik zal er den heer Bubberman mijn leven lang dankbaar voor blijven hoe hij mij toon gesteund heeft mijne roeping te volgen”.

Na de Rijksschool voor Kunstnijverheid en de Rijksacademie van Beeldende Kunsten te hebben afgehoopen, werd van der Hem, zooals hij zelf schreef, vrijgelaten om zijn verdere ontwikkeling zelf te zoeken.

In 1907 ging hij naar Parijs, in 1910 naar Rome, in 1913 naar Petersburg en Moskou. Vervolgens bezocht hij Spanje, Noorwegen, Egypte, Palestina om maar eenige landen van de vele te noemen, die hij bezocht.

Als portrettist maakte hij in den Haag portretten van de Koninklijke familie en van vele vooraanstaande personen.

Hiernaast legde hij zich toe op het maken van teekeningen op het gebied der politieke satire, eerst voor de Groene Amsterdammer, later voor de Haagsche Post en tegenwoordig voor verschillende provinciale dag- en weekbladen.

Het werk, dat op de tentoonstelling te Leeuwarden zal te zien zijn, omvat de origineelen der politieke prenten, die hij in de laatste 10 jaar wekelijks voor dit doel maakte – afgewisseld met enkele portretcharges in kleur, „alleen om de monstrositeit der zwart en wit teekeningen te verbreken”, zooals hij zelf schrijft. Op vroegere tentoonstellingen, die hij te Leeuwarden heeft gehouden, hebben wij werk van hem uit zijn jeugdperiode, uit zijn Parijsche, zijn Russische, zijn Spaansche en zijn Volendamsche periode gezien.

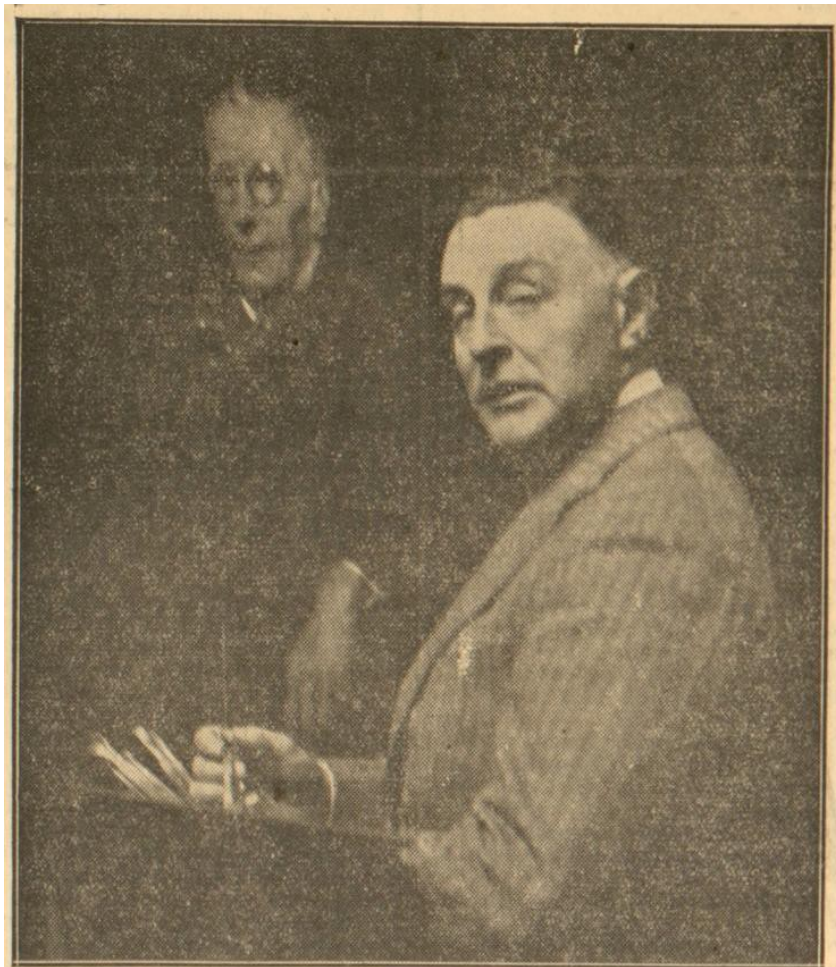
Ik ben overtuigd, dat velen van de gelegenheid, die hun thans in het Princessehof te Leeuwarden wordt geboden om ook de origineelen van hem op het gebied der politieke satire te zien, willen gebruik maken.

NANNE OTTEMA.

Illustratie:

- Piet van der Hem bezig aan een portretschildering.

Leeuwarder Courant
10-01-1936

Piet van der Hem bezig aan een portretschildering.